



NACKA TINGSRÄTT
Miljödomstolen

DOM
2009-11-24
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr M 3051-09

SÖKANDE

Söderhalls Renhållningsverk Aktiebolag (SÖRAB), 556197-4022

Box 63

186 00 VALLENTUNA

Ombud: Advokat Mats Björk, Alrutz' Advokatbyrå AB

Box 7493

103 92 Stockholm

SAKEN

Omprövning av villkor för utsläpp till vatten från Hagby återvinningsanläggning i Täby kommun.

Avrinningsområde: 129/61; x:6597250; y:1624600; Karta 10 I NV; Avd V; Blad 4

DOMSLUT

Miljödomstolen ändrar villkor 9 i deldomen 2008-09-03 så att utsläppsvärdet för kvicksilver i lakvattnet som efter rening får släppas ut till recipienten (Stora Värtan) som riktvärde får uppgå till högst 0,01 kg/år.

Dok.Id 164636

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 00 E-post: nacka.tingsratt@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:30-16:00

BAKGRUND

I del dom den 3 april 2001 lämnade Miljödomstolen, Söderhalls Renhållningsverk Aktiebolag (SÖRAB) tillstånd enligt miljöskyddslagen till verksamheten vid Hagby återvinningsanläggning. Miljödomstolen sköt därvid under en prövotid upp bland annat avgörandet av frågan om villkor för utsläpp av lakvatten från en vid återvinningsanläggningen avslutad deponi.

I inlaga till Miljödomstolen den 20 december 2007 redovisade SÖRAB den i 2001 års deldom uppskjutna villkorsfrågan avseende utsläpp av lakvatten från den avslutade deponin. Bolaget lämnade därvid ett förslag till slutliga villkor. Som villkor för utsläpp av kvicksilver med lakvattnet föreslog bolaget ett riktvärde om 0,001 kg/år. Detta riktvärde var beräknat utifrån ett uppskattat, maximalt flöde av lakvatten om 72 000 m³/år och en halt av kvicksilver om 0,13 µg/l, motsvarande analysgränsen för kvicksilver, vilken inte hade överskridits under prövotiden.

I deldom den 3 september 2008 avgjorde miljödomstolen slutligt frågan om villkor för utsläpp av lakvatten från den avslutade deponin. Miljödomstolen föreskrev därvid ett villkor för utsläpp av metaller med lakvattnet i enlighet med SÖRAB:s förslag, bland annat ett riktvärde för kvicksilver om 0,001 kg/år (villkor 9).

Beräkningen avseende utsläppet av kvicksilver i inlagan den 20 december 2007 har nu visat sig felaktig. Med utgångspunkt från uppgiven halt av kvicksilver om 0,13 µg/l och uppskattat flöde om 72 000 m³/år uppgår utsläppet av kvicksilver rätteligen till 0,009 kg/år.

YRKANDE

Mot ovanstående bakgrund begär nu bolaget omprövning enligt 24 kap. 8 § miljöbalken av villkor 9 i del domen den 3 september 2007 vad avser riktvärdet för utsläppet av kvicksilver. SÖRAB föreslår att Miljödomstolen ska ändra riktvärdet för utsläppet av kvicksilver i villkor 9 i deldomen den 3 september 2008 till 0,01 kg/år.

ANSÖKAN

Uppgifter enligt 22 kap 1 § miljöbalken punkt 1 och 2

Teknisk beskrivning avseende behandlingen av lakvatten lak- och dagvatten

En lokal behandlingsanläggning för lak- och dagvatten togs i drift under sommaren 2002. Till anläggningen avleds lakvatten från den avslutade deponin, lakvatten från kompostytan samt lak/dagvatten från sorteringsytan för grovavfall. Med "lakvatten" nedan menas det samlade vattnet från dessa strömmar eftersom de samlas i ett gemensamt utjämningsmagasin innan det behandlas.

Från utjämningsmagasinet, som är försett med luftare, pumpas lakvattnet till en av tre gräsbevuxna översilningsytor. Varje yta beskickas med lakvatten med ett visst intervall för att sedan "vila" för att optimera nitrifikationen av ammoniumkväve till nitratkväve i förna och rotsystem. När lakvattnet rinner över markytan sker dessutom en avskiljning av partiklar genom filtrering och sedimentation. Detta är viktigt eftersom mycket av föroreningarna i lakvattnet är partikelbundna. I efterföljande behandlingssteg, våtmarken, omvandlas nitratkvävet till kvävgas som avgår till luften. Förutsättningen för en bra ammoniumreduktion i steg 1 är en syrerik miljö, med etablerad bakteriekultur i förna och rotsystem, medan steg 2:s bakterier kräver låga syrehalter med god tillgång till löst kol. Efter kvävereningen följer ett kross/torvfilter där lösta metaller adsorberas till torven (sorbent) och krossmaterialet fungerar som partikelavskiljare. Filtret åtföljs av ett system av dammar och diken, med olika djup och varierande växtlighet, med syfte att rena lakvattnet ytterligare från såväl organiska föroreningar, genom fotolys och mineralisering, som metaller och närsalter. Om föroreningshalterna i det behandlade lakvattnet är lägre än provisoriska riktvärden för utsläpp till vatten, pumpas lakvattnet till recipienten Stora Värtan. Annars pumpas lakvattnet till Käppala reningsverk för ytterligare behandling. Hittills har inget lakvatten släppts ut i Stora Värtan.

Behandlingen bygger helt på naturliga reningsprocesser utan kemiska, eller biologiska, tillsatser. En tät vegetation är förutsättningen för att bakteriekulturerna ska frodas, enligt principen att stor bladmassa ger en stor biologiskt aktiv yta. Vidare är

en tät vegetation förutsättningen för att vattnet ska kunna filtreras och partiklar ska kunna sedimentera.

Behandlingsperioden är förlagd från mitten av april till mitten av oktober. Under vintermånaderna infiltreras lakvattnet tillbaka in i deponin.

Uppgifter om utsläpp m.m.

Flödet av lakvatten förväntas mot bakgrund av senaste årets drift (totalt avledd volym cirka 80 000 kbm år 2008, varav en del avleddes till Käppalaverket) kunna uppgå till 72 000 kbm per år, eller något större. Halten av kvicksilver i lakvattnet har varit lägre än analysgränsen 0,13 µg/l vid samtliga mättillfällen.

Förslag till ändrat villkor och skäl för villkorsändringen

SÖRAB föreslår att Miljödomstolen ska ändra riktvärdet för utsläppet av kvicksilver i villkor 9 i deldomen den 3 september 2008 till 0,01 kg/år.

Som skäl för ändringen åberopar SÖRAB följande.

Som framgår av domskälen till deldomen den 3 september 2008 har miljödomstolen inte haft några invändningar mot de utgångspunkter som SÖRAB redovisat för sitt förslag till villkor för utsläppet av kvicksilver, det vill säga att flödet av lakvatten kan antas uppgå till 72 000 m³/år och att halten av kvicksilver i lakvattnet kan antas uppgå till 0,13 µg/l motsvarande analysgränsen för detta ämne. Miljödomstolen har dock inte uppmärksammat att bolaget räknat fel och att utsläppet av kvicksilver - med de av bolaget redovisade utgångspunkterna - rätteligen kan beräknas uppgå till 0,009 kg/år och inte 0,001 kg/år som bolaget föreslagit och miljödomstolen föreskrivit som riktvärde. Villkor 9 bör därför ändras enligt SÖRAB:s förslag.

Det av miljödomstolen föreskrivna riktvärdet förutsätter att SÖRAB minskar flödet av lakvatten och/eller sänker analysgränsen för kvicksilver. Flödet av lakvatten går inte att minska i någon betydande utsträckning. Inte heller kan analysgränsen sänkas. Det har bekräftats av det laboratorium som SÖRAB anlitar för analyser av lakvattnet; Alcontrol AB. Att nämnda förutsättningar inte går att uppfylla är en

omständighet som inte förutsågs då villkor 9 föreskrevs. Också av detta skäl bör SÖRAB:s förslag accepteras.

Kontroll

Flödesmätning sker via automatisk mätning. Halten av kvicksilver kontrolleras som stick- eller samlingsprov i samband med utsläpp. Provet analyseras på ackrediterat laboratorium, upphandlat av SÖRAB. Analysmetoden är standardiserad (SS-EN 1483).

INKOMNA YTTRANDEN

Täby kommun stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden har ingen erinran mot SÖRAB:s begäran om omprövning av utsläppsvillkor för kvicksilver i vatten från Hagby återvinningsanläggning.

Kommunen har i den tidigare prövningen då villkoren fastslogs inte haft någon erinran. Då ingående halter i underlaget för beräkning av riktvärdet är korrekta enligt det givna tillståndet, det är enbart beräkningen som är fel, förändrar SÖRAB:s begäran till miljödomstolen inte kommunens ställningstagande. Tekniska kontoret har haft underhandskontakt med Södra Roslagens miljö- och hälsoskydd (SRMH) som instämmer i yttrandet.

DOMSKÄL

Miljödomstolen konstaterar att bolaget i sin beräkning av utsläppet av kvicksilver utgått från detektionsgränsen för kvicksilver 0,13 µg/l samt beräknad mängd lakvatten 72 000 m³/år. Bolaget har beräknat utsläppet av kvicksilver till 0,001 kg/år, vilket miljödomstolen föreskrivit i villkor 9 i deldomen 2008-09-03.

Emellertid blir utsläppet 0,009 kg/år med underlaget ovan, varför bolaget nu yrkar att miljödomstolen ska ändra denna del av villkoret till 0,01 kg/år.

Miljödomstolen anser att det är uppenbart att det i detta fall rör sig om ett räknefel samt att det med nuvarande lakvattenmängd och detektionsgräns för kvicksilver inte är möjligt att innehålla ett lägre utsläppsvärde. Miljödomstolen anser vidare att

villkoret är strängare än vad som är möjligt att innehålla, varför än ändrig av villkoret med stöd av 24 kap. 8 § miljöbalken kan godtas. På grund av det anförda ska villkor 9 i deldomen 2008-09-03 ändras på så sätt att utsläppsvärdet för kvicksilver i lakvattnet som efter rening får släppas ut till recipienten (Stora Värtan) som riktvärde högst får uppgå till 0,01 kg/år.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga

Överklagande skall ges in till Nacka tingsrätt miljödomstolen senast den 15 december 2009. Prövningstillstånd krävs.

Bjarne Karlsson

Margaretha Bengtsson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Bjarne Karlsson, ordförande, och miljørådet Margaretha Bengtsson.



ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE - DOM I MILJÖMÅL

Den som vill överklaga miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Svea Hovrätt, Miljööverdomstolen.

Överklagandet ska ha kommit in till miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till miljödomstolen och det måste ha kommit in till miljödomstolen **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. **Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.**

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Miljööverdomstolen meddelar **prövningstillstånd**. Miljööverdomstolen lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om

1. den dom som överklagas med angivande av miljödomstolens namn samt dag och nummer för domen,
2. parternas namn och hemvist och om möjligt deras postadresser, yrken, personnummer och telefonnummer, varvid parterna benämns klagande respektive motpart,
3. den ändring av miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
4. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende miljödomstolens dom enligt klagandens mening är oriktig,
5. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud. Om klaganden anlitar ombud ska ombudet sända in fullmakt i original samt uppgive namn, adress och telefonnummer.

Till överklagandet ska bifogas lika många kopior av skrivelsen som det finns motparter i målet. Har inte klaganden bifogat tillräckligt antal kopior, framställs de kopior som behövs på klagandens bekostnad.

Ytterligare upplysningar lämnas av miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.